

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
1 ZEMĚPISNÁ POLOHA MORAVY	11
2 HOROPIS	15
2.1 Česká vysočina	15
2.1.1 Česko-moravská soustava	15
2.1.1.1 Českomoravská vrchovina	15
2.1.1.2 Brněnská vrchovina	21
2.1.2 Krkonošsko-jesenická soustava	24
2.1.2.1 Orlická podsoustava	24
2.1.2.2 Jesenická podsoustava	24
2.1.3 Česká tabule	29
2.2 Karpaty	29
2.2.1 Vnější Západní Karpaty	30
2.2.1.1 Jihomoravské Karpaty	30
2.2.1.2 Středomoravské Karpaty	30
2.2.1.3 Moravsko-slovenské Karpaty	31
2.2.1.4 Západní Beskydy	35
2.2.1.5 Západobeskydské podhůří	36
2.2.2 Vněkarpatské sníženiny	37
2.2.2.1 Západní Vněkarpatské sníženiny	37
2.2.2.2 Severní Vněkarpatské sníženiny	38
2.3 Panonská pánev	38
3 GEOLOGICKÉ POMĚRY	39
3.1 Český masív	40
3.1.1 Brněnská jednotka	40
3.1.2 Moldanubikum	44
3.1.3 Svratecké krystalinikum	47
3.1.4 Poličské krystalinikum	48
3.1.5 Lugikum	48
3.1.6 Moravikum	49
3.1.7 Menší výskyty krystalinika	50
3.1.8 Silezikum	51
3.1.9 Paleozoikum	53
3.1.9.1 Devon	55
3.1.9.2 Spodní karbon	56
3.1.9.3 Svrchní karbon	58
3.1.10 Platformní pokryv Českého masívu	59
3.1.10.1 Limnický permokarbon	59
3.1.10.2 Jura	59
3.1.10.3 Svrchní křída	60
3.1.10.4 Neogén	61
3.1.10.5 Neovulkanity	61

3.2	Západní Karpaty	62
3.2.1	Magurská skupina	63
3.2.2	Vněmagurská skupina	64
3.2.2.1	Ždánická jednotka	65
3.2.2.2	Slezská jednotka	67
3.2.2.3	Podslezská jednotka	69
3.2.2.4	Postorogenní pánve	69
3.3	Kvartér	71
3.3.1	Kvartér oblasti pleistocenního pevninského zalednění	71
3.3.2	Kvartér nezaledněného území	72
3.3.2.1	Kvartér moravských úvalů	72
3.3.2.2	Kvartér moravských vysočin	72
4	GEOMORFOLOGICKÉ POMĚRY	73
4.1	Morfostrukturní rysy	73
4.1.1	Epiplatformní morfostruktura České vysočiny	73
4.1.1.1	Aktivní morfostruktury	73
4.1.1.2	Pasivní morfostruktury	75
4.1.2	Vněkarpatské sníženiny	76
4.1.2.1	Aktivní morfostruktury	76
4.1.2.2	Pasivní morfostruktury	77
4.1.3	Vnější Západní Karpaty	77
4.1.3.1	Aktivní morfostruktury	77
4.1.3.2	Pasivní morfostruktury	77
4.1.4	Dolnomoravský úval	78
4.1.4.1	Aktivní morfostruktury	78
4.1.4.2	Pasivní morfostruktury	78
4.2	Morfoskulpturní rysy	78
4.2.1	Zarovnané povrchy	78
4.2.1.1	Zarovnané povrchy České vysočiny	78
4.2.1.2	Zarovnané povrchy ve Vněkarpatských sníženinách	79
4.2.1.3	Zarovnané povrchy Vnějších Západních Karpat	79
4.2.1.4	Zarovnané povrchy Dolnomoravského úvalu	80
4.2.2	Tvary zvětrávání a odnosu	80
4.2.2.1	Teplé vlhké podnebí	81
4.2.2.2	Mírné humidní podnebí	81
4.2.2.3	Chladné podnebí	81
4.2.3	Svahové tvary	82
4.2.4	Fluviální tvary	83
4.2.5	Kryogenní morfoskulptura	85
4.2.5.1	Glaciální morfoskulptura	85
4.2.5.2	Periglaciální morfoskulptura	85
4.2.6	Eolická morfoskulptura	88
4.2.7	Marinní morfoskulptura	88
4.2.8	Biogenní morfoskulptura	89
4.3	Antropogenní pochody a tvary	89
4.4	Vývoj georeliéfu Moravy	90
5	VÝVOJ ŽIVOTA V GEOLOGICKÉ MINULOSTI	95
5.1	Silur	95
5.2	Devon	95
5.3	Karbon	96
5.4	Perm	98

5.5	Jura	98
5.6	Křída	99
5.7	Paleogén	101
5.8	Neogén	101
5.9	Pleistocén	102
6	MINERALOGIE A LOŽISKA NEROSTNÝCH SUROVIN	104
6.1	Minerály hlubinných magmatitů	104
6.2	Minerály vulkanických hornin	105
6.3	Minerály pegmatitů	106
	6.3.1 Pegmatity Československé vrchoviny	106
	6.3.2 Pegmatity Hanušovické vrchoviny a Hrubého Jeseníku	111
	6.3.3 Pegmatity brněnského masívu a okolí Olomouce	112
6.4	Minerály sedimentů	113
6.5	Minerály metamorfitů	115
6.6	Minerály alpských žil	117
6.7	Minerály bezrudních křemenných žil	118
6.8	Rudní ložiska a výskyty	118
	6.8.1 Uranové rudy	118
	6.8.2 Železné rudy	118
	6.8.2.1 Páskové železné rudy desenské klenby	118
	6.8.2.2 Skarnové rudy	119
	6.8.2.3 Železnorudná ložiska typu Lahn-Dill moravského devonu	120
	6.8.2.4 Pelosiderity Moravskoslezských Beskyd	120
	6.8.3 Olovnato-zinkové a stříbrné rudy	120
	6.8.4 Měděné rudy	123
	6.8.5 Zlaté rudy	124
	6.8.6 Molybdenové rudy	124
	6.8.7 Ostatní rudy	124
6.9	Ložiska nerudných surovin	125
6.10	Ložiska fosilních paliv	126
6.11	Meteority a tektity	127
7	KLIMATICKÉ POMĚRY	128
7.1	Meteorologická staniční síť a její historický vývoj	128
7.2	Sluneční záření a oblačnost	128
	7.2.1 Globální záření	128
	7.2.2 Sluneční svit a oblačnost	130
7.3	Teplota vzduchu	131
	7.3.1 Roční chod teploty vzduchu	131
	7.3.2 Nejvyšší a nejnižší teploty	133
	7.3.3 Charakteristické průměrné denní teploty	135
	7.3.4 Charakteristiky podle maximálních a minimálních teplot	136
7.4	Vlhkost vzduchu	136
7.5	Atmosférické srážky	138
	7.5.1 Rozložení srážkových úhrnů	138
	7.5.2 Roční chod srážek	140
	7.5.3 Nejvyšší a nejnižší úhrny srážek	140
	7.5.4 Klimatické zajištění srážkových úhrnů	141
	7.5.5 Kolísání srážkových úhrnů	141
	7.5.6 Počet dnů se srážkami	143
	7.5.7 Bouřky	144
	7.5.8 Sníh a sněhová pokrývka	144

7.6	Vítr	145
7.6.1	Převládající směry větru	145
7.6.2	Rychlost větru	146
7.7	Klimatické oblasti	147
7.8	Mezoklimatické poměry	149
7.9	Znečištění ovzduší	152
8	HYDROLOGICKÉ POMĚRY	155
8.1	Pozice Moravy v říčním systému Evropy	155
8.2	Hydrografie Moravy	156
8.2.1	Tvar a hustota vodní sítě	156
8.2.2	Přehled vodních toků	157
8.2.2.1	Povodí Dunaje	158
8.2.2.2	Povodí Odry	167
8.2.2.3	Povodí Labe	169
8.3	Hydrologická bilance a vodní režim	169
8.4	Vodní nádrže	172
8.5	Podzemní vody	174
8.5.1	Prosté podzemní vody	174
8.5.2	Minerální vody	175
8.6	Vodohospodářský potenciál ve vybraných povodích, jeho ohrožení a ochrana	177
9	CHRÁNĚNÉ OBJEKTY NEŽIVÉ PŘÍRODY	180
9.1	Národní park Podyjí	180
9.2	Chráněné krajinné oblasti	180
9.3	Další chráněné objekty neživé přírody mimo území CHKO	184
10	MAPY MORAVY	190
10.1	Nejstarší období	190
10.2	První samostatné mapy Moravy	191
10.2.1	Fabriciova mapa	191
10.2.2	Komenského mapa	193
10.2.3	Vischerova mapa	194
10.2.4	Müllerova mapa	196
10.2.5	Deriváty Müllerovy mapy	198
10.3	Mapy a mapování do poloviny 19. století	201
10.3.1	První vojenské mapování a josefský katastr	201
10.3.2	Mapy jednotlivých autorů a firem na přelomu 18. a 19. století	202
10.3.3	Stabilní katastr a 2. vojenské mapování	209
10.3.4	Mapová díla odvozená z úředních map prvé poloviny 19. století	211
10.4	Mapy Moravy a Slezska na podkladě přesného vyměřování	215
10.4.1	Třetí vojenské mapování	216
10.4.2	Odvozená mapová díla na přelomu 19. a 20. století	217
10.4.3	Mapy Moravy a Slezska po roce 1918	218
	SEZNAM CELKOVÝCH MAP MORAVY	221
	LITERATURA	227
	ZUSAMMENFASSUNG	233